

Kallerup - et lille samfund i udvikling

(Mogens Kruse)

Kallerup sogn består af tre centre: Den gamle fællesskabsby Kallerup, hovedgården Todbøl med omkringliggende huse og den forholdsvis nye bebyggelse Hornstrup Mark.

Kallerup har gennem århundreder været et samfund af bønder, som levede af dyrene og jorden, ganske som i landsbyer i det øvrige land. Udviklingen fra generation til generation var næsten ikke til at få øje på. Redskaberne blev kopieret fra århundrede til århundrede og folks levevis ændredes ikke mærkbart. Bønderne i Kallerup var fæstere under Todbøl og byen var mere koncentreret end nu, hvor flere ejendomme er lagt uden for byskiltet. For eksempel lå ejendommen på Ladetoften 3 mellem Kallerupvej 8 og 13, mens Ladetoften 2 lå ved Grandetoften.

Sidst i 1700-tallet skete den første store omvæltning. Bønderne købte sig fri af Todbøl. Der findes et flot kort over udskiftningen fra 1796. Det viser tydeligt en mængde om forholdene i Kallerup på den tid. I 1800-tallet gik det pludselig stærkt med andelsbevægelsens fremkomst og opførelsen af mejerier og slagterier mv. som gjorde det muligt for bønderne at opnå en rimelig indkomst.

De folk, der boede på landet, men ikke havde landbrug, var for de flestes vedkommende meget fattige. Statshusmandsbrugene på Hornstrup mark var med til at give nye muligheder for en tilværelse.

De sidste 100 år har bragt en hidtil uset teknisk udvikling til landbruget. Før foregik alt arbejde manuelt eller med heste som trækraft. Og der var brug for mange hænder. Så kom de første maskiner – og der var stadig brug for hænder. Jeg erindrer, hvordan naboerne så langt efter mig når jeg kom hjem fra arbejde og de var begyndt at køre halm. ”Kom han nu og gav en hånd med?” Der blev holdt høstfester og som indbygger følte man sig som deltager i resterne af det gamle landsbyfællesskab. I løbet af de senere år er det gået rigtig hurtigt. I dag bruges hænderne til indstilling af computerne i enormt store traktorer og mejetærskere. Den lille grå Ferguson ligner et legetøj ved siden af en moderne traktor. Den tofurede plov er skiftet ud med et monstrum med adskillige plovskær.

Det manuelle markarbejde er forsvundet og der er kun ganske få produktionsejendomme tilbage

Hvad var der i Kallerup ud over huse og gårde i 50'erne? Der var selvfølgelig kirken og der var skolen. To centrale huse i landsbyens liv. Der var købmanden på hjørnet af den daværende Kallerupevej og det, der kom til at hedde Ladetoften. Han var vigtig at have i byen, når man skulle bjerge de daglige fornødenheder. Kun få havde biler, så man smuttede ikke lige til Skjoldborg eller Snedsted. Der gik dog en rutebil til Thisted og retur med få ugentlige afgang. Det kunne på den måde lade sig gøre at ordne indkøb og andre ærinder.

I huset ved siden af købmandsforretningen drev Ajs Kræn vognmandsforretning. Og fryseboxen var lige kommet til byen.

I løbet af 1960'erne begyndte man at lægge ejendomme sammen for at få større enheder, - en udvikling som er fortsat gennem årtierne, således at der flyttede mange nye folk ind i de jordløse landbrugsejendomme. Mange ønskede et hus på landet – og det var dengang til favorable priser. Hovedparten af folk i Kallerup sogn er beskæftigede med mange forskellige erhverv i Thisted og resten af Thy. I dag tager mange af børnene en videregående uddannelse uden for Thy og slår sig ned rundt i landet; de fleste for ikke at vende tilbage.

Umiddelbart kan man mene, at Kallerup er blevet en regulær sovende landsby, hvor der ikke sker noget som helst. Det er blot ikke tilfældet, da der er en række virksomheder i byen ud over de aktive store landbrug og hobbylandbrugene. Mange af dem er kommet til siden starten på det ny årtusinde, hvilket betegner en ny udvikling. De beskrives nedenfor.

Birthe og Finn Harlis flyttede **Revisionscentralen** til Kallerup i 1993. Der er 4-5 ansatte. Han arbejder selv mest med rådgivning, mens firmaet ellers er beskæftiget med revision og bogføring. Ejendommen er sat til salg, men man vil gerne leje sig ind hos køber (Kallerupvadested 12).

Deres søn Erik havde fra 1992 til 2002 et kunstdrejeri på ejendommen. Det blev kaldt **Ra-Fi**.

Den Grønne Gren, Kallerupvej 6, er en forretning, som handler med brugskunst og fantasifulde sammenplantninger med rustikke materialer. Grethe Frandsen begyndte i 2004 og holder åbent om lørdagen og ved højtider.

Bøgelund Maskinstation været drevet af Kurt Immersen siden år 2000. Firmaet beskæftiger sig mest med entreprenørarbejde (Hornstrupvej 4).

Kallerup Wrap ved Mette og Karl Thingstrup, Kallerupvej 18, arbejder med at presse græs og halm i store baller, som pakkes ind. Desuden tager man sig af klipning af træer og drænopgaver. Virksomheden har eksisteret siden 2002.

Kallerup grusgrav. Se artikel andetsteds.

Casper Christensen åbnede et mekanikerværksted på Ladetoften 4 i 2010, **CC biler**. Han har ansat en svend og en lærling. ”Det er ikke et problem at skaffe kunder, når man laver et godt stykke arbejde, men vi skal ikke være større”, siger Carsten.

Ebbe Spanggaard, Hornstrupvej 16 har drevet firmaet ETS-Isolering

Og så har vi et museum, idet Kallerup Frysebox er en del af Thisted Museum.

Kallerup er et sted, hvor folk gerne vil bo. Man ser ikke de mange TIL SALG-skilte, som man møder rundt om i Thy. Folk kommer hinanden ved. Man deltager i hinandens familiefester og går på besøg. Der afholdes byfester – Kallerup Byfest har været afholdt på forskellige ejendomme hvert år siden 2001. Der deltager gerne ca. 50 børn og voksne. Der er Skt. Hans-arrangementer. Derimod falder man sjældent i snak, for man har jo travlt og sidder inde i sin bil, der kører fra sted til sted uden svinkeærinder.